

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knaifova ulica št. 5, pritičje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Stalno predsedstvo Narodne skupščine

Predsednik je zopet dr. Ninko Perić

Demokratska zajednica si ni upala izzvati krize in je zopet kapitulirala pred g. Vukičevićem. Podpredsednika sta demokrata Marković in Hrasnica. — Klerikanci imajo enega zastopnika v tajništvu

Beograd, 20. oktobra. Ob največji pozornosti se je danes dopoldne ob 9. sestala Narodna skupščina k seji, da v smislu ustavnih določb izvoli stalno predsedstvo. Tudi za današnjo sejo je vladala med publiko veliko zanimanje; vse galerije so bile prepolnjene. Sejo so prisostvovali že tudi vsi novi poslanci, ki so bili včeraj poklicani v Narodno skupščino. Dočim si je bila opozicija popolnoma na jasnem glede svojega postopanja pri glasovanju, je vladala v vladnih vrstah še tik pred sejo popolna nesigurnost. V radikalnih in klerikalnih krogih je bilo opažati veliko nervoznost, ki se je pogojevala potem, ko je bil objavljen izid glasovanja.

Sejo je na predlog posl. Dragoljuba Bojevića vodil kot najstarejši poslanec radikal Jovan Selic, ki je takoj zavzel svoje mesto in objavil dnevni red, t. j. volitev stalnega predsedništva Narodne skupščine. V svrhu dogovora glede kandidatur je odredil nato desetminutni odmor. Po zopetni otvoritvi je bilo najprej izvršeno poimenosko pozivanje poslancev, na kar je predsednik odredil volitve stalnega predsednika.

Skupno je bilo oddanih 299 glasov. Od teh je dobil vladni kandidat dr. Ninko Perić 199, opozicijski kandidat demokrat Pera Marković pa 100 glasov. 11 glasovnic pa je bilo praznih. Za radikalnega kandidata so glasovali kompaktno radikalni, klerikalci, Nemci in večji del Demokratske zajednice, za opozicijskega kandidata Pera Markovića so oddali svoje glasove kompaktno SDS in HSS ter drugi del demokratov. Prazne glasovnice so oddali zemljorad-

niki, hrv. federalisti, radikal Nastas Petrović in socialist Petijan.

Novoizvoljeni predsednik dr. Perić je takoj nato zavzel predsedniško mesto in vodil nadaljni potek seje. Odredil je volitve obeh podpredsednikov in štirih tajnikov Narodne skupščine.

Za podpredsednika je glasovalo 292 poslancev. Izvoljena sta bila demokrat Pera Marković in musliman dr. Hrasnica, ki sta dobila vsak po 192 glasov; opozicijska kandidata dr. Kramer in dr. Šibenik sta dobila po 91 glasov. — Zemljoradniki so oddali zopet prazne glasovnice.

Za tajnike so izvoljeni klerikalci Pušenjak, ki je dobil 187 glasov, Dimotrij Popović, ki je dobil 185 glasov, demokrat dr. Stević, ki je dobil 183 glasov in radikal Joco Valter, ki je dobil 186 glasov. Razen tega je bilo oddanih za radičevca Bačinića 91, samostojnega demokrata Kosanovića 91, za zemljoradnika Kokanovića 91, za dr. Pivka 1, ein Nikolo Uzunovića 1 glas. 8 glasovnic je bilo praznih. S tem je bilo definitivno konstituiranje Narodne skupščine zaključeno.

Dr. Perić se je nato s kratkim nagovorom zahvalil za izkazano zaupanje in objavil, da bo prihodnja seja sklicana na pismenim potem, ko bo kralj podpisal ukaz o otvoritvi rednega zasedanja. Na prihodnji seji bodo izvoljeni stalni odbori, odbor za prošnje in pritožbe, finančni odbor, imunitetni odbor in zakonodajni odbor.

Seja je bila nato ob 13. uri zaključena.

Včerašnja seja Narodne skupščine

Konec verifikacijske debate. — Mandat Miloša Vukičevića razveljavljen, dva radikalna mandata anketirana. — Zaključek izrednega zasedanja.

Beograd, 20. oktobra. Z včerašnjo sejo, ki je trajala do pol 10. zvečer, je bilo izredno zasedanje Narodne skupščine zaključeno. Na dopoldanski seji je, kakor smo že včeraj poročali, ob splošni in napeti pozornosti cele zbornice povzel besedo vodja SDS g. Svetozar Pribičević, ki je v nadomestnem govoru razgalil vso gnulobu sedanjega režima in dokazal, da je g. Vukičević na celi črti razočaral tudi one, ki so morda res polagali kako nado na uspeh njegove akcije. Podrobno se je bavil z volilno politiko vladne in dokazoval, da so bile volitve 11. sept. najzgodnejše pravne in svobodne narodne volje. Njegov govor je napravil na vso zbornico izredno globok vtis. Ko je končal, mu je opozicija prirejela viharne ovacije, katerim so se pridružili skoraj vsi demokraci in tudi številni radikalni. Zlasti pasičevci so prihajali k njemu in so mu čestitali.

Na popoldanski seji sta govorila ministar dr. Andrić in dr. Subotić, ki sta branila vlado, ter poslanca dr. Drlijević in Urek. Seja je delala ves čas vtis, kako da so radi-

kali in njihovi zavezniki na zatožni klopi. V takem razpoloženju je predsednik ob 9. zv. zaključil debato in odredil glasovanje o predlogih večine verifikacijskega odbora, t. j., da se izvede anketa za volitve v bihaški in sarajevski okrožju ter da se razveljavi mandat sina ministrskega predsednika Miloša Vukičevića. Radikalni so bili tako zmedeni, da niti niso več vedeli, kako naj glasujejo. Zato so pri glasovanju z vstajanjem vsi obsedeli, ravno tako tudi klerikalci, tako da je bil predlog soglasno sprejet. Sele nato so spoznali svojo zmoto in ogorčeni zahtevali ponovno glasovanje. Temu pa so se poleg opozicije odločno uprli tudi demokraci in tako je ostalo pri prvotnem glasovanju.

Po kratkem odmoru so nato poslanci položili prisego. Nakar je ministrski predsednik Vukičević prečital kraljev ukaz o zaključku izrednega zasedanja Narodne skupščine.

Seja je bila nato ob 9.30 zaključena.

Napadi na Jugoslavijo v Soبرانju

Jugoslaviji prijazni govor ministrskega predsednika ni našel pravega odmeva. — Ostri napadi na našo državo in našo upravo v Južni Srbiji

Sofija, 20. oktobra. Na verajšnji popoldanski seji je Soبرانje nadaljevalo razpravo o ukrepih vlade v bolgarski Makedoniji. Govor ministrskega predsednika Ljapčeva, o katerem smo poročali že včeraj, ni našel v Soبرانju pričakovanega odmeva. Na popoldanski seji je prvi govoril stambulski Koznički, ki je v svojem govoru ostro napadel Jugoslavijo in naglašal, da živi v Makedoniji pol milijon Bolgarov, ki zahtevajo svojo cerkev in svojo šolo. Citiral je razne izjave Stepana Radića iz polpreteklega dne in navedel v dokaz nasilja, ki jih vrši jugoslovenska vlada nad makedonskim življenjem, da pri zadnjih volitvah v Jugoslaviji ni bil izvoljen niti eden Makedonec, ki so tako brez vsakega zastopstva v beograjski Narodni skupščini. Govornik je poveljeval makedonske heroje in obsojal mere bolgarske vlade, ki so povsod izzvale vtis kot da Bolgarija priznava vse obdolžitve, iznesene s strani Jugoslavije na njen račun.

Socialist Pastuhov je odločno nastopil

proti obsednemu stanju, ki ga je proglasila vlada, obnem pa ostro napadel italijanski imperijalizem, naglašajoč, da postaja Bolgarija vsled nesposobnosti bolgarske vlade le orožje italijanskega fašizma v njegovi ekspanzivni politiki na Balkanu. Makedonski pokret, je naglasil govornik, bo kmalu postal igračka veselih zlasti onih, ki jim zblizanje med balkanskimi državami ne gre v račun. Obsoja atentate, ki so bili izvršeni, ter zahteva avtonomijo Makedoncev. Nato je govoril še komunist Kaladžić, ki je strahovito napadel režim in naglašal, da tvori za Makedonce edino rešitev komunizem. Seja je bila nato zaključena in se nadaljuje danes.

BOLGARSKI KRALJ BO OPERIRAN

Breslava, 20. oktobra. Semkaj je dopel bolgarski kralj Boris, ki je zbolel na jetrih in bo operiran.

Demokrati ne vedo, ne kod ne kam

Včeraj so imeli burno sejo, na kateri pa ni prišlo do nikakih sklepov. — Nočno posvetovanje demokratskih ministrov. — Posrečen manever g. Vukičevića

Beograd, 20. oktobra. Včerašnja seja Narodne skupščine je znova pokazala, kako nezdružljiva in nenaravna je današnja politična situacija. Ze pri glasovanju v verifikacijskem odboru se je pokazalo, da vlada v vladnih krogih vsestranska razcepjenost in je to potrdil tudi včerašnji potek glasovanja v Narodni skupščini.

Jasen dokaz neharmonije v Vukičevićevi vladi je bilo tudi to, da se na predvečer volitve skupščinskega predsednika ni bilo jasnosti niti glede kandidatur niti glede enotnega glasovanja v vladni koaliciji. Poslanski klub Demokratske zajednice je imel snoči svojo sejo, na kateri pa ni prišlo do odločitve. Vsi govorniki, razen demokratskih ministrov, so zahtevali, naj se sedanja nevrzdana koalicija takoj prekinie in izzove vladna kriza, da se na ta način omogoči definitivno razčiščenje. G. Ljuba Davidović, ki je po svojem zadnjem nastopu v demokratskem klubu prvič zopet povzel besedo, je imel daljši govor, v katerem je odločno nastopil proti podaljšanju sedanjega stanja, naglašajoč, da ne more in ne sme nositi več odgovornosti za delo te vlade.

Zahteval je, naj klub imenoma glasuje o tem, ali naj se koalicija z radikali podaljša ali ne. Za njim je govoril zunanji minister dr. Marinković, ki se je zavzemal za podaljšanje koalicije, češ, da sedanji trenutek ne bi bil ugoden za prelom. Zahteval je, naj demokraci glasujejo za dr. Perića kot skupščinskega predsednika češ, da je med demokratskimi ministri in g. Vukičevićem sklenjen že poprejši sporazum v tem smislu, da dobe radikali predsednika Narodne skup-

ščine, demokraci pa oba podpredsednika in enega tajnika. Ko bi se moral klub o tem vprašanju odločiti, je nastal tak nemir, da je bilo glasovanje nemogoče in se je klub razšel brez sklepa.

Klub SDS in HSS, ki sta imela istočasno svoje seje, sta dogovorno sklenila, da predlagata Demokratski zajednici, naj postavi svojo kandidaturo, za katero bo glasovala tudi vsa ostala opozicija.

Po seji demokratskega kluba so imeli demokratski ministri pozno v noč trajajočo konferenco, na kateri so razpravljali o kritičnem položaju. Sklenili so, da bodo še danes jutraj napeli vse moči, da pridobe demokratske poslance za to, da glasujejo za dr. Perića.

Pozno zvečer pa se je v političnih krogih razširila vest, da je minister pošte dr. Vlajko Kocić podal ministrskemu predsedniku pismeno ostavko z motivacijo da ne more več ostati v vladi, ker demokraci kot koalicijska stranka ne podpirajo vlade v Narodni skupščini. V dobro poučenih krogih se izve, da je to ostavko naročil sam g. Vukičević, da bi na ta način lahko še v zadnjem trenutku vplival na demokratske ministre. Kakor je pokazal potek današnje seje Narodne skupščine, o kateri poročamo na drugem mestu, je g. Vukičević svoj namen dosegel, ker so se demokraci očitno prestrašili odgovornosti za povzročitev krize.

Minister Kocić je po današnji konferenci med gg. Vukičevićem in dr. Marinkovićem pred sejo Narodne skupščine svojo demisiijo zopet umaknil kar pač najbolj dokazuje, da je šlo pri celi stvari le za dogovorjeno igro.

Srdita borba med demokrati se nadaljuje

Klub je imel danes dopoldne zopet sejo, ki je pa tudi ostala neodločna in se popoldne nadaljuje. — Za zvečer je sklican tudi radikalni klub

Beograd, 20. oktobra. V času, ko se je vršil v narodni skupščini skrutinji za volitve podpredsednikov in tajnikov, se je vršila od pol 11. do 11. seja demokratskega kluba, ki je bila izredno viharna. Poslanec Pečić je ostro nastopil proti nadaljnjemu sodelovanju z radikali in protestiral proti temu, da so demokratski poslanci glasovali za radikalnega predsednika Narodne skupščine, čeprav je opozicija stavila DZ ponudbo da kompaktno glasuje za njegovga kandidata. Zahteval je, da se takoj izvrši glasovanje za ali proti koaliciji z radikali da se vidi kdo in koliko je za nadaljno so-

delovanje z g. Vukičevićem. Pečićev govor je izzval v klubu strahovito prerkanje, Nato so govorili še ministri dr. Kumanudi, Angjelinović in Radović, ki so nastopili proti Pečićevi zahtevi. Tudi ta seja je ostala brez pozitivnega rezultata. Podpredsednik Ribar, ki je predsedoval tej seji, je debato v splošnem prerkanju zaključil in odredil nadaljevanje seje za popoldne ob 4. uri.

Radikalni klub je sklical svojo sejo še le za 6 ur zvečer in hoče očitno počakati na sklepe demokratskega kluba. Za 6. uro je sklicana tudi seja ministrskega sveta.

Dragoceno klerikalno priznanje

Znano je, da se hočejo klerikalci z brezprimerno himnavščino, zlorabo zakonov in oblasti polastiti našega gospodarskega parlamenta in napraviti iz Zbornice za TOI svojo konzumarsko podružnico. Sedaj so začeli operirati z odkritimi grožnjami. Po zgledu vladnih radikalov, katerim so se prodali s kožo in lasmi, hočejo tudi pri volitvah v Zbornico TOI praktizirati makedonske metode.

V zadnji številki „Domoljuba“ pišejo med drugim: „Ali ni pametneje, da obrtnik in trgovec danes podpirata SLS, ki ima v rokah oblast v deželi in državi.“ Dalje pravi: „Nenadomestljivo škodo bi trpel trgovski in obrtni stan, če bi si to pot izvolili liberalno zastopstvo, ki bi ga niti delzna niti državna oblast ne mogla podpirati.“

Klerikalci s temi grožnjami na najbolj jasen in nedvoumen način priznavajo, da jim pri volitvah v Zbornico TOI ne gre za gospodarstvo, marveč izključno le za politično moč. Iz Zbornice hočejo napraviti svojo politično in strankarsko ekspozituro, kajti odkrito priznavajo, da ne bo niti klerikalni oblastni odbor, niti kleroradikalna vlada (dokler je ne odnese jesenski piši!) podpirala težnje slovenskih gospodarskih krogov, če jim naši gospodarski krogi ne bodo izročili Zbornico na milost in nemilost, da bodo lahko počeli v njej, kar bodo hoteli, in uporabljali zbornično premoženje in njen vpliv v svoje politično strankarske svrhe. Izrečno naglašajo, da bo trpel ves trgovski in obrtni stan škodo, če se stanovsko zavodni trgovci in obrtniki ne bodo uklonili zahtevam raznih klerikalnih Ogrinov, Pirgov in Pustov. Tako izgleda klerikalna skrb za težnje in interese gospodarskih krogov v resnici. Naj vzame vse hudič, naj gre k vragu vse slovensko gospodarstvo, če ne trobi v klerikalni rog, je danes parola onih, za katere se poteguje g. Jelac.

Stanovsko zavodni trgovci in obrtniki! Ali morete po tem odkritem priznanju klerikalnih voditeljev, ki odkriva vse klerikalne načrte, še dvomiti o tem, da je klerikalna stranka nasprotnica naših neodvisnih go-

spodarskih krogov, ki v boju za svojo existenco zasledujejo le skupne gospodarske koristi, ne pa strankarskih.

32 novih poslancev

Beograd, 20. oktobra. V smislu volilnega zakona in skupščinskega poslovnika so se morali oni poslanci, ki so bili izvoljeni po dvakrat ali trikrat, včeraj izjaviti, kateri mandat obdržijo in katere odlagajo. Na ta način bo prišlo v Narodno skupščino 32 novih poslancev. Dr. Korosec je odložil svoj mandat in ljubljansko novomeško okrožje; na njegovo mesto pride Fran Kremžar. Boža Maksimović je odložil beograjski mandat, na njegovo mesto pride Šemajo Demajo. Velja Vukičević je odložil banjaški in toplički mandat, ki pripadata Milošu Višnjiću in Pantu Jovanoviću, poštini minister Vlajko Kocić pa bregalniški in kumanovski mandat, ki pripadata dr. Dragutinu Evremoviću in Jovanu Protiću. Dr. Spaho je odložil sarajevski in tuzlanski mandat, ki pripadata Radibu Capliću in Husejnu Čučaviću, Svetozar Pribičević pa banjaški mandat, ki pripade dr. Vojislavu Desaroviću itd.

Med vsemi 32 novimi poslanci, katerih mandate je verifikacijski odbor danes že potrdil, so samo trije, ki so bili že v stari Narodni skupščini, vsi drugi so novinci.

POLET FRANCOSKIH LETALCEV

Paris, 20. oktobra. Francoska letalca Costes in Le Brix sta startala v Rio de Janeiro in poletna v Buenos Aires. Argentinska vlada jima je poslala naproti skupino letal do Rio de la Platte.

UPOR V NICARAGUI

Newyork, 20. oktobra. V Nicaragui so se domačini uprli in napadli ameriške pomorske vojske. Dva ameriška letalska oficirja so uporniki ujeli. Pri spopadu je bilo ubitih 67 upornikov in 100 je bilo ranjenih.

Iz ljubljanske kronike

Epizoda v „štokglazu“. — Pred komisarjem.

V neki gostilni na Poljauski cesti so v ponedeljek zvečer „ajncali“ štirje mladi pohajkovači, ki so si čez dan prislužili nekaj kovačev na glavnem kolodvoru kot težaki. Med igro so se spili, nato so se začeli buntovati in pestiti ter so se končno razšli v najhujšem sovraštvi. Bili so to sloki Tonček, dolgin France I., čokati France II. in krmežljavi Jaka.

V torek jutraj so se znašli, kakor običajno, v tako zvanem „štokglazu“ na glavnem kolodvoru ter čakali, da jih kdo povabi na delo. Srepa in mrko so se gledali drug drugega. Začeli so se kmalu radi „ajncala“ zbadati in France I. je navlažil ves razjarjen z lopato na Antona ter ga lopnil po glavi, da je takoj začel nekoliko krvaveči. Tonček prijatelj France II. pa je potegnil „lovč“ ter sunil Franceta I. v vrat tako močno, da se je zgrudil na tla. Z rešilnim vozom so Franceta I. odpeljali v bolnico, Tončka in Franceta II. pa je stražnik odvedel v zapor.

Gospod komisar, naj mi ne dajo tisto zlato uro nazaj. Je nisem ukradel. Spomin je na mojo drago ranjko ženko Mico, ki mi jo je zapustila.

Tako je danes dopoldne pozdravil dobrodušni Miha brez roke. Miha je drugače revež: v Karpatih, kakor sam rad pripoveduje, je izgubil levo roko in živalari od dne do dne. Sam pravi:

— Kaj hočete, gospod komisar, moram beračiti, ker s 24 kronami invalidske podpore na mesec se pes ne more živeti.

— Uro dobite nazaj, čim doženemo v vašo občino, da je bila res last vaše žene.

— Kdaj pa boste to naredili? Denar rabim. Vidite, tako zelo denar rabim. Dajte no, gospod, nekaj soldov na račun, da bom imel za kosilo v „lovčuknji“.

Razgovorjal se je še nekaj časa z dobrohotnim policijskim komisarjem ter se končno vlnodno poklonil in poslovil:

— Fit ajh got ole mit anon.

POPRAVA CEST NA HRVATSKEM

Zagreb, 20. oktobra. Zagrebški veliki župan je izdal vsem sreskim poglavarjem nalog, naj tekem 14 dni poročajo o stanju cest v svojem področju in stavijo istočasno konkretne predloge, kako bi se te ceste, ki so skoraj brez izjeme v skrajno slabem stanju, na najhitrejši način popravile. Zaenkrat je vlada dovolila za popravo cest v zagrebški oblasti izredni kredit v znesku 300.000 Din.

POŽAR V UMETNIŠKEM ATELJEJU

Zagreb, 20. oktobra. Snoči ob 20. je izbruhnil v ateljeju prof. Marija Crnčiča v prostorih Umetniške akademije na Ilci iz neznanih vzrokov požar, ki je uničil ves atelje. Zgorelo je mnogo že izgotovljenih slik. Škoda se ceni na 500.000 Din. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Sprva se je domnevalo, da je nastal ogenj od železnih peči, pozneje pa se je ugotovilo, da ta peč včeraj sploh ni bila zakurjena. Zato obstaja sum, da je bil ogenj podtaknjen.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Berlin 13.56 — 13.59 (18.575), Amsterdam 22.88 — 22.89 (22.86), Curih 10.94 — 10.97 (10.95.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.3 — 277.1 (276.7), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168.4 bl., Milan 309.125 — 311.125 (310.125).

Elektri. Celjska posojilnica 164 d, Ljubljanska kreditna 136 — 135 (135), Prašteditio na 850 d, Kred. zavod 160 d, Strojne 70 bl, Vevče 133 d, Ruše 290 — 300, Stavbna 56 d, Sešir 104 d.

Lesni trg. Tendence živahnješe. Zaključnih 7 vagonov in sicer 1 vagon tramov merkantilnih 6-7, 6-8, 7-9, od 5—10 m franko vagon meja po 180, 5 vagonov bukovih plohov prima, sekunda, neobeznanih 27, 38, 60 mm, debelih, od 16 cm naprej, franko vagon nakladalna postaja, po 570 t vagon tramov merkantilnih 11-11, 12-12, dolžina 2.5, 3, 3.5, 4 m, franko vagon nakladalna postaja po 300. Popravljanje je za bukovca dva brez okroglic, od 18 do 28 cm srednjega premera, gladke, ravne, franko vagon nakladalna postaja po 20 in za smrekove hlode od 25 cm naprej franko vagon nakladalna postaja po 180.

Deželni pridelki. Tendence za žito mirna, zaključena 2 vagona pšenice.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize. London 276.3 — 277.1, Newyork 56.64 — 56.84, Pariz 22.5 — 22.4.5 Milan 309.25 — 311.25, Curih 10.94 — 10.97, Amsterdam 2283.7 — 2289.7, Berlin 1356.8 — 1358.8, Dunaj 800 — 808, Praga 167.99 — 168.79.

Elektri. Investicijsko posojilo 83 in pol do 84, Vojna škoda 398 — 399, Ratna šteta 404 — 404 in pol, Hipotekarna banka 55 — 56, Ljubljanska kreditna 135, Prašteditio na 870, Trboveljska 485, Vevče 130 — 135.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: London 25.355, Newyork 518.40, Milan 28.34, Berlin 123.79, Beograd 9.14, Praga 16.367.

Nemško letalo preletelo ocean

Junkersovo letalo «D 1230» je v etapah preletelo ocean. — Skeptična sodba nemškega strokovnjaka o preoceanskih poletih.

Polet Junkersovega letala D 1230 v etapah preko oceana je v polni meri uspel. Iz Berlina poročajo, da je D 1230 pristal na Novi Fundlandski, od koder štarta k nadaljnjemu poletu v New York. Polet je bil izveden v etapah Warmunde—Lizbona—Azori—Nova Fundlandska. Na letalu se nahajala poleg dunajske igralke Lilli Gillerly-Hollitzer več odličnih zastopnikov Junkersove tvornice.

O pomenu preoceanskih poletov je podal strokovnjak Junkersovih podjetij dr. Böhm nemškimi novinarjem zanimivo izjavo, iz katere je razvidno, da vprašanje rednega zračnega prometa med Ameriko in Evropo še ne bo tako kmalu rešeno.

Dr. Böhm je glede preoceanskih poletov splošno zelo skeptičen. Moderni letalska tehnika še ni tako napredovala, da bi imeli preoceanski poleti praktično vrednost. Vsak posreden preoceanski polet je zdaj zgolj slučaj. Pri preoceanskih poletih je računati predvsem z vremenskimi prilikami. Najboljši dokaz temu je polet pilotov Schleija in Brocka, ki sta imela ugoden veter, ki ju je v 23 urah takorekoč ponesel iz Amerike v Evropo. Ti konstantni vetrovi toki v vseh smerih na progi Amerika—Evropa ali obratno pomenijo, ne oziraje se na viharje in neurja, največjo zapreko za preoceanske polete. Če doseže letalo hitrost 50 kilometrov na uro, a se ima boriti z vetrom, ki piha z nasprotne strani s hitrostjo 80 km, pomeni to podaljšanje letalske proge, ki znaša 3000 km na 4800 km in 10 ur izgube časa. To se pravi, 10 ur rizika več za motor, računati pa je tudi s povečano porabo goriva in to pomeni tudi preobremenitev letala, ki je že itak preobremenjeno.

Bodoči preoceanski poleti bodo mogoči samo v etapah. Pri preoceanskih poletih pojde v bodoče za izpopolnitev motorjev, t. j. izgotovitev motorja, ki ne bo tako občutljiv kot so sedanjí motorji. Gre torej za motor, pri katerem bo možnost napak in defektov znižana na minimum in s tem seveda tudi ves riziko. Nadalje je treba izpopolniti razne instrumente. Pilot se v megli in viharju ne more drugače orientirati kot s kompasom. Navaden kompas običajno odpove radi privlačnosti, ki jo imajo jekleni deli motorja. Toda vsi dosedanjí kompas, dasi jim je priznati že precejšnjo popolnost, niso za preoceanske polete.

Seveda pa mora biti pilot zadostno izšolan v navigaciji. Tudi praktične vrednosti bravurnih poletov ni podcenjevati. Toda čisto gre pri preoceanskih poletih le za reklamo ali za kakšno filmsko akcijo itd. To faktično nima ničesar skupnega z dejanskim napredkom letalstva. Neuspehi letalske avanture škodujejo smotrenemu letalstvu. Res je sicer, da mora biti letalec pogumen in smel, toda letalec, ki se ne ozira na druge okolnosti, letalstvu samo škoduje.

Senzacionalen proces v Varšavi

Jutri se prične pred varšavskim vzklincim sodiščem senzacionalna obravnava proti Oskarju Wojnowskemu, ki je znan na Poljskem kot tibetski zdravnik in čudodelec. Varšavsko prebivalstvo je bilo že pri prvi obravnavi razdeljeno v dva tabora. Eni so trdno verovali v čudodelnost obtoženčeve zdravniške metode, drugi so pa videli v obtoženci navadnega šarlatana. Prvi tabor je od dne do dne večji. Baje je Wojnowski zadnje čase izlečil več bolnikov, med njimi znanega pisatelja K. Bandrowskega, bivšega ministra Sliwiskega, generala Rasza, nekakega knezovskega itd. Njegova čakalnica je vsak dan do zadnjega kotička napolnjena in na hodniku pred njegovim stanovanjem se gnete neprestano množica klijentov. Čudodelni zdravnik ima na vratih napis: »Opozorjam posetnike, da zdravniških nasvetov ne dajem, da bolniške prakse ne izvršujem in da nisem doktor medicine.« Kljub temu je naval k njegovim ordinacijam ogromen. Pismonoša prinaša Wojnowskemu dan za dnem kopo zahvalnih pism in prošenj.

Wojnowski je star 30 let. Na Poljskem biva šele od prejšnjega leta 1913. je nastopil potovanje okrog sveta. Voja ga je zalotila na meji med Tibetom in Indijo. Domov se ni mogel vrniti, tudi če bi hotel. Orijent ga je mikal že od mladih let in zato je sklenil ostati tam, kjer ga je zalotila svetovna vojna. Vstopil je v braminski samostan Chemy in ostal v njem nad šest let. Dosegel je najvišjo stopnjo braminskega stanu, postal je bajščura ali indijski zdravnik. Moral se je vpisati za rednega člana kemične sekte in je še zdaj branil. — V tem času

se je temeljito seznanil s tibetsko medicino in raznimi zdravilnimi zelišči. Njegovo lečenje temelji na psihomagnetizmu in uporabi zdravilnih zelišč.

Zadostuje, da stopi bolnik v njegovo ordinacijo s sobo in da Wojnowski osredotoči svoje misli, pa lahko takoj izreče diagnozo o boleznih dotičnega pacienta. Doselej se baje še nikoli ni zmotil. Po diagnozi predpiše pacientu primerna zelišča, ki jih pravi sporazumu z lekarnarji in zdraviki. Možno je prepričan, da se zdravilna moč raznih zelišč v poedinih letnih časih izpreminja. Leči večina raka in srčno sklerozo. Raka je izlečil že v 236 slučajih. Imena izlečenih bolnikov so uradno ugotovljena in zabeležena v statistiki varšavske zdravniške zbornice. Naravno je, da vsi, ki jim je rešil Wojnowski življenje, z napetostjo pričakujejo izida druge obravnave, do katere je prišlo zato, ker so poljski zdravniki protestirali proti zakotni praksi samozvanca, ki sam pravi, da ni zdravnik.

Italijanska ekspedicija na severni tečaj

Italijani že delj časa na tihem pripravljajo ekspedicijo na severni tečaj, ki je sedaj definitivno sklenjena. Ekspedicijo bo financiral milanski občinski svet iz lastnih sredstev. Stroški bodo znašali več m. novov lir. Vlada da v ta namen na razpolago velik zrakoplov, sličen onemu, s katerim sta poletela Amundsen in Nobile lani na severni tečaj. Ekspedicijo bo vodil general Nobile, ki poleti iz Rima prihodnjo pomlad. Ekspedicija bo trajala več mesecev.

General Nobile utemeljuje potrebo nove italijanske polarne ekspedicije s tem, da je imela lanska ekspedicija

namen ugotoviti samo, da-li je med severnim tečajem in Aljasko odprto morje ali suha zemlja. Nova italijanska ekspedicija ima pa važne zemljepisne cilje. Nobile pravi, da Italija z ekspedicijo na severni tečaj ne sme odlašati, ker bi jo utegnili prehiteti Nemčija in Rusija, ki pripravljata ekspedicije na severni tečaj za leto 1929. Istočasno je milanski občinski svet sklenil, financirati veliko znansstveno ekspedicijo v Himalajo odnosi na Mount Everest.

S sekiro na sina

V francoski vasi Ville Haute sta se že delj časa prepirala 68-letni posestnik Daniel in njegov sin, ki je bil znan kot izredno pošten in marljiv mladec. 15. t. m. je prišlo med njima zopet do hudega prepira in oče je sklenil iznebiti se sina, ki je spravljal s svojim neumnim delom zavajeno gospodarstvo zopet v red. Ko se je mladi Daniel pozno zvečer po težkem delu na polju vrnil in legel v podstrešju spat, je oče počakal do dveh ponoči, potem je pa vzel sekiro in odšel na podstrešje, kjer je trikrat udaril sina po glavi. Zadnji udarec je bil tako močan, da je sinu razklal lobanjo.

Mislil, da je sin mrtev, se je nečloveški oče vrnil v svojo sobo. Toda dve uri pozneje se je težko ranjeni sin zavedel in zlezal po vseh štirih s podstrešja pred očetovo sobo, kjer je začel trkati na vrata. Oče je mislil, da vidi pred seboj strašilo in zato je hitro zaklenil vrata. Nesrečnež je moral plezati od vrat do vrat in končno se je na dvorišču onesvestil. Zjutraj so ga našli in prepeljali v bolnico, kjer je kmalu umrl. Očeta so aretirali. Na policiji je izjavil, da mu je žal, da sin ni takoj obležal mrtev.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše.

Velik polet angleških hidroplanov

V ponedeljek so startali na letališču pri Plymouthu v Singapur in Avstralijo. Pot je dolga 25.000 milj in polet bo trajal skoraj celo leto. Po končanem poletu namerava Anglija zgraditi v Singapur veliko bazo za hidroplane. Namen poleta je dobiti izkušnje glede poletov na večje daljave in glede izboljšanja zračnih zvez med Anglijo in Avstralijo. Vsak hidroplan ima dva motorja s 450 konjskih sil. Poveljnik letalske skupine je kapitan Cave Brown. Na vsakem letalu sta dva častnika in dva mehanika. Z gorivom vred tehta vsako letalo 8,25 ton. Ker je posadka dvojna, se bo lahko menjala tako, da bosta dva počivala, dva pa vodila hidroplan.

V ponedeljek so poleteli angleški hidroplani do aerodroma v Bordeauxu, potem pa čez Sredozemsko morje v Italijo in dalje v Aleksandrijo, nad pustino in Evfrat, nad Perzijskim zalivom proti indijski obali do Ranguna

in Singapura, od tod pa v Avstralijo, in sicer najprej do Fremantla in Melbourne, potem pa preko pristanišča Darwin nazaj v Singapur. V Karachi pričakujejo angleške letalce 18. novembra, v Bombayu v januarju, v Kalkuti v februarju, v Singapuru koncem februarja, v Bataviji v maju, v Melbourne v juniju, v Sydneyju v avgustu in zopet v Singapuru v januarju. V Bordeaux so prileteli angleški hidroplani v ponedeljek popoldne brez najmanjše neizgode. Včeraj so nadaljevali polet proti Marseillu, od koder polete čez Sueski kanal in Perzijski zaliv v Indijo.

Stoletnica vžgalice

Leta 1827 je izdelal lekarnar John Walker v Stocktonu prvo praktično vporabno vžgalico, ki je bila rezultat dolgoletnih poizkusov. Prva vžgalica se je pa zelo razlikovala od sedanjih. Bila je 10 cm dolga, pol centimetra široka in več milimetrov debela. Glavica je bila iz klorokislega kalcija in žvepla. Prižiganje je bilo zelo komplicirano. Glavico je bilo treba oviti z gladilnim papirjem in jo potem naglo potegniti iz ovoja, da se je vžgala.

Walker je prodajal svoje vžgalice v pločevinastih škatlicah po 84 komadov. V vsaki škatlici je bil košček gladilnega papirja. Šele čez dve leti so prišle prve vžgalice v London, kjer jih je razkazoval fizik Paraday. Leta 1829. so izumili vžgalice, pri katerih ni bilo treba gladilnega papirja. Šest let pozneje so začeli izdelovati te vžgalice v večjih množinah in kmalu so jih tako izpopolnili, da niso več rabili žvepla, ki je bilo zdravju in delavcem v tovarnah za izdelovanje vžgalic zelo škodljivo. Zdaj zavzema mesto lekarnarja Walkerja mogočen trust na čelu s Švedsko, ki vodi vso produkcijo vžgalic. A čez sto let se bodo ljudje gotovo smejali našim vžgalicam, ki bodo spravljene v muzejih.

Pilsudski in št. 13

Pogodba o poljskem zunanjem posojilu je bila v celoti sestavljena in bi bila lahko podpisana že 10. oktobra zvečer. Voda na izrečno željo ministrskega predsednika Pilsudskega so podpisali oboje 13. oktobra. Pilsudski je namreč prepričan, da igra številka 13 v njegovem življenju zelo važno vlogo. Lanski prekrat je pripravil Pilsudski za kulise, da začnejo maj, toda proti volji ni hotel nastopiti pred 13. majem. Pilsudski je bil izvoljen za prezidenta republike 31. maja (obrnjena številka 13). Ko em lanskega leta bi morala biti sejm in senat sklicana, izrednemu zasedanju že 30. oktobra, pa sta bila sklicana šele 13. novembra. Letošnje zasedanje obeh zakonodajnih zbornic je bilo predčasno z 1. junijem 13. septembra. Maršal

Srčkana

ANITA STEWART

in

BERT LYTELL

v prekrasni drami romantične

ljubezni

VZHOD IN ZAHOD

Veseli in žalostni doživljaji zaljubljenec, dokler se ne uverita:

«Vzhod je vzhod, zahod je zahod in nikdar se to dvoje ne more združiti.»

Premijera danes ob 4. pol 6. pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

Telefon št. 2124.

Pilsudski je kot ministrski predsednik rezerviral zase dve ministrska portfelja, da bi bilo samo 13 ministrov.

Čudno je, da se drugi poljski politiki in državniki zelo boje številke 13. Pri nobenih volitvah nočejo biti kandidati na listi označeni s to številko. Pri vsakih volitvah pride do komičnih konfliktov, ker se trinajsti kandidati na vseh listah v zadnjem hipu umaknejo. V Varšavi ni nobenega tramvaja s številko 13. Isto velja za avtomobile in avtotakse. V pretežni večini ulic so hiše numerirane tako, da je številka 13 združena s številko 11 ali 15. Edina izjema v tem pogledu je maršal Pilsudski, ki je naravnost zaljubljen v ne srečno številko 13.

Gospodarstvo

Komercialno - industrijska razstava in konferenca tekstilnih tovarnarjev v Leskovcu. V Leskovcu se odprla 23. t. m. komercialno - industrijska razstava, ki bo predložila ves razvoj tekstilne industrije v Srbiji. V času razstave se bo vršila konferenca tekstilnih tovarnarjev z naslednjim dnevnim redom: 1. Tekstilna izobrazba, 2. Namakanje konoplje in predelovanje preje, 3. Svilarstvo in državne tovarne za odmočevanje svile, 4. Osnovanje tovarne za umetno svilo, 5. Osnovanje lanene predilnice, 6. Osnovanje vertikalnega tekstilnega koncerna in tekstilne banke. Na konferenco so razen tekstilnih tovarnarjev povabile tudi industrijske, obrtniške in delavske zbornice. Urezač brzojavni prošnji komisarija izložebe v Leskovcu z dne 18. t. m. opozarja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani tekstilne tovarnarje na to razstavo in jih vabi, da pošljejo na razstavo in konferenco svoje predstavnike ter da se udeležijo razstave s tipičnimi komadi svoje produkcije.

—g Oddaja koncesij za avtomate in tehnične na postajah. Osrednji odbor »Narodne obrane« v Beogradu je dobil koncesijo za postavljanje avtomatov in tehnične na vseh železniških postajah v državi s pravico prenosa na tretjo osebo. Pogoji za prenos koncesije so v glavnem sledeči: desetletni zakup, določena mesečna zakupnina. Natlačnejše pogoje dobijo zainteresirani pri osrednjem odboru Narodne obrane Beograd, Miloša Velikog 14, kamor je poslali tudi ponudbe.

—g Ivanjkovič. Tukajšnja vinarska zadruža, priredila s sred 7. decembra v restavracijski dvorani tik tukajšnjega kolodvora svojo 111. vinsko razstavo in sejm. Kakor vedno bo prireditelj z blagom dobro založena in bo vsakdo, ki se zanima za vino, iz Ormoške - Ljutomerških zoric, imel priložnost si pogledati letošnji izborni pridelek, kakor tudi, kar je še malega od prejšnjih letnikov tukaj. Bo pa tudi najlepša priložnost sklepati kupče.

—g Naša trgovina z Nemčijo. Po nemški statistiki je znašal uvoz Nemčije iz naše države v prvem polletju tekočega leta 39 milijonov mark, lani v istem času pa 34,7 milijonov. Največ je uvažala Nemčija bakra (4,8), žita (4,7), sadja (4), lesa (2,3) in kož (1,6 milj.). Izvoz iz Nemčije v Jugoslavijo je znašal letos v prvem polletju 31,5 milijona, lani pa 33,8 milijonov mark. Tekstilnega blaga je uvažila Nemčija v našo državo za 5,7, bombaževine za 3, volne in izdelkov za 0,4, konfekcije za 1,2, železnine za 4,8, barv in kemikalij za 4,2 milijona itd. Nemški izvoz reparacijskih dobav je znašal 357,1 milijon mark, od katerih je šlo v Jugoslavijo za 17,36 milijonov mark.

—g Naša trgovina s Poljsko. Zadnje čase se trgovinski stiki med Jugoslavijo in Poljsko uspešno razvijajo. Najprej je kupila Poljska v naši državi večje množine tabaka, nedavno pa 400 vagonov suhih sliv. Naše prometno ministrstvo je naročilo na Poljskem večjo množino železniškega materiala.

—g Transitični promet preko Soluna. Lani je znašal uvoz v Solun 445.597 ton raznega blaga, 72.563 kubnih metrov gradbenega lesa in 8.186 glav žive živine. Izvoz in grške svobodne cone je znašal lani 80 tisoč 662 ton. Iz Jugoslavije se je uvozilo lani po železnici v Solun 9150 vagonov odnošno 103.683 ton raznega blaga. Od tega je šlo v inozemstvo 18.207, v Grčijo 44.348, v solunskih skladiščih je pa ostalo 41.128 ton blaga.

Mag. št. 29.253/27. — Ref. IX

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo ključavničarskih, steklarskih, pečarskih in vodno-inštalacijskih del za 19 vil poleg topničarske vojašnice. Tozadevne podatke je dobiti v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami do 21. oktobra.

Ponudbe je vložiti do 24. oktobra do 11. ure dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. oktobra 1927.

Mag. št. 29.252/27. Ref. IX.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje dobavo 12 železnih in 2 lutzovih peči za mestno klavnico.

Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe je oddati v zapечатnem zavitku pri mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II do 24. oktobra 1927, do 11. ure dopoldne.

Vse tozadevne podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. oktobra 1927.

Dvignj pisma! Spretna in točna v upravi «Sl. Narod».

Ivan Magdič, krojač, LJUBLJANA, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jesensko sezono. 2232

Kupim sveže sekane borove brzojavne droge

od 7 do 12 m dolge, od 14 do 19 cm na vrhu debele, na vseh postajah mariborske oblasti. — Rok dobave do konca januarja 1928. — Pošljite vaše ponudbe pod naslovom «Drogi/2337» na upravo «Sl. Narod».

Morske ribe Veliko množino pečenih in ocvrtih prodaja čez ulico — Gostilna «Otok Visa», Ljubljana, Židovska steza. 2362

Umivalniki iz trdega lesa, z marmornato ploščo, ogledalom in posodo — radi instalacije gorke in mrzle vode ugodno napravo. — Ponudbe na upravo hotela «Union» v Ljubljani. 2355

Mizarski pomočnik vojašine prost, išče službo; je trezen in pošten. Nastopi lahko takoj ali s 1. novembrom. — Ponudbe pod «Mizarstvo 2361» na upravo «Sl. Narod».

Stanovanje dveh sob s kuhinjo išče mirna uradniška stranka. Plača event. za pol leta vnaprej. — Ponudbe pod «Stanovanje/2360» na upravo

Trgovino z mešanim blagom in stanovanjem na prometnem kraju — iščem v najem. — Ponudbe na upravo «Sl. Narod», pod «Trgovina/2359».

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RA KO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno. 96/L

Kamenolomec trdno stoječ in prevozen za gradnjo cest in potov.

Izpiralnice za oskalke, pesek, prod itd.

Oblike za cevi, stopnice, podboje itd.

Stiskalnice za cementne plošče vseh vrst.

TVORNICI STROJEV

Dr. GASPARY & CO., MARKRANSTÄDT b. LEIPZIG

Prosimo za obisk. Katalog št. 95 brezplačno.

„ORCO“

neprimerljivo na bolj švicarski SIR v škatlah zahtevajte povsod!

Zastopstvo: FR. SRDAR & CO., ZAGREB, GJ. DEŽELICA PRILAZ 81. Tel. 14-56

Zastore, posteljna pregrinjala perilo, monogrami, obleke l. dr. veže najčisteje in najcenejše

mehanično umetno vezanje

Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Telefon 379

Ivan Zakotnik

Telefon 379

mestni tesarski mojster,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrižanje za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stroški razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. PARNA ZAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA